

Folketingets Ombudsmand
Gammel Torv 22
1457 København K

**Udlændinge- og
Integrationsministeriet**

Inddragelse af opholdstilladelse for somaliske familier

1. Folketingets Ombudsmand rettede ved brev af 1. november 2018 henvendelse til Udlændinge- og Integrationsministeriet i anledning af, at der i artikler i Information og Politiken var omtalt sager om inddragelse af opholdstilladelser meddelt til somaliske familier. Folketingets Ombudsmand anmodede ministeriet om at underrette ham om, hvad de retlige overvejelser i ministeriet, der var omtalt i artiklerne, nærmere vedrørte, og om at orientere ham, når de var afsluttede.

Udlændinge- og Integrationsministeriet oplyste ved brev af 15. november 2018 til Folketingets Ombudsmand, at inddragelse eller nægtelse af forlængelse af familiemedlemmets opholdstilladelse, når der verserer en klagesag med opsættende virkning vedrørende inddragelsen eller nægtelsen af forlængelsen af opholdstilladelsen for den flygtning, som den pågældende er familiesammenført til, gav anledning til nærmere retlige overvejelser i ministeriet om reglernes udformning.

Udlændinge- og Integrationsministeriet oplyste endvidere, at rammen for ministeriets overvejelser er, at sager om inddragelse eller nægtelse af forlængelse af familiemedlemmets opholdstilladelse er underlagt et særligt lovordnet rekursystem, hvor Udlændingestyrelsens afgørelser kan indbringes for Udlændingenævnet, der er et uafhængigt, domstolslignende organ. Ministeriet oplyste også, at armslængdeprincippet indebærer, at departementet skal undlade at fastsætte generelle retningslinjer, som direkte eller indirekte kan få indflydelse på bl.a. sådanne familiesammenføringssagers indholdsmæssige afgørelse.

Herudover oplyste Udlændinge- og Integrationsministeriet, at ministeriets overvejelser om reglernes udformning – under indtryk af armslængdeprincippet – bl.a. vedrørte den nærmere proces for behandlingen af disse sager, herunder betydningen af, at der er indført automatisk påklage til Flygtningenævnet af Udlændingestyrelsens afgørelser om inddragelse eller nægtelse af forlængelse af flygtninges asyltilladelse, der tillægges opsættende virkning, rækkevidden af adgangen til at inddrage familiesammenføringstilladelsen under henvisning til, at grundlaget for opholdstilladelsen ikke længere er til stede, herunder om der er behov for at præcisere udlændingelovens § 19, stk. 1, nr. 1, samt behovet for at præcisere udlændingelovens regler om fastsættelse af en udrejsefrist i sådanne sager.

31. januar 2020

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Slotsholmsgade 10
1216 København K

Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sagsbehandler
Merete Milo

Tel. +45 20 33 97 51
Mail cjv@uim.dk

Sags nr. 2018 - 19193
Akt-id 1032009

Udlændinge- og Integrationsministeriet oplyste også, at ministeriet var bekendt med, at der på Udlændingenævnets formandskabsmøde den 21. november 2018 og koordinationsudvalgsmøde den 22. november 2018 ville være en drøftelse af opfølgning og status i sager om inddragelse af opholdstilladelse til somaliske familier, og at ministeriet fandt det rigtigst at afvente udfaldet af drøftelserne i Udlændingenævnet, før ministeriet afsluttede sine overvejelser i relation til reglernes udformning.

Endelig oplyste Udlændinge- og Integrationsministeriet, at ministeriet ville underrette Folketingets Ombudsmand, når ministeriets overvejelser var afsluttede.

2. Udlændinge- og Integrationsministeriet kan oplyse, at ministeriets retlige overvejelser om reglernes udformning er indgået i et større arbejde med nærmere at kortlægge retsvirkningerne af, at flygtninge og familiesammenførte til flygtninge får inddraget eller nægtet forlænget deres opholdstilladelse.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har i den anledning i foråret 2019 holdt møde med Dansk Flygtningehjælp og Dansk Røde Kors, som har peget på en række problemstillinger forbundet med procedurerne for somaliske statsborgere, som har fået inddraget deres opholdstilladelse. Det bemærkes, at problemstillingerne navnlig har været knyttet til Udlændingenævnets tidligere praksis, hvor nævnet traf afgørelse og fastsatte en udrejsefrist i sager om inddragelse eller nægtelse af forlængelse af opholdstilladelser meddelt til familiemedlemmer, før referencens sag i Flygtningenævnet var endeligt afklaret, jf. nedenfor pkt. 3.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har også i foråret 2019 holdt møde med KL vedrørende en række spørgsmål til bl.a. proceduren i forbindelse med inddragelse og nægtelse af forlængelse af flygtnings og familiesammenførte familiemedlemmers opholdstilladelser, herunder kommunernes behov for at få oplysninger om mulige inddragelsessager så tidligt som muligt af hensyn til forberedelse og koordinering af praktiske foranstaltninger.

Kortlægningen og dialogen med forskellige myndigheder har givet anledning til overvejelser om en række yderligere tiltag, der kan strømline bl.a. sagsbehandlingen i inddragelsessager og den enkelte udlændings retsstilling i den forbindelse. De erfaringer, som udlændingemyndighederne indtil videre har gjort sig, peger desuden på, at der vil kunne være flere mulige nye tiltag, der vil kunne bidrage til, at man fremadrettet kan håndtere sådanne sagskomplekser endnu mere effektivt.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har fortsat fokus på sagsbehandlingen i inddragelsessager og den enkelte udlændings retsstilling i den forbindelse. Overvejelserne om en strømlining af sagsbehandlingen og processerne i inddragelsessagerne pågår således fortsat.

3. Som det fremgår af en nyhed af 23. november 2018 på Udlændingenævnets hjemmeside (www.udln.dk) har Udlændingenævnets formandskab og koordinationsudvalg besluttet at ændre sagsbehandlingen i Udlændingenævnet i sager ved-

rørende somaliske statsborgere, således at Udlændingenævnet i familiesammenføringsager, hvor referencens opholdsgrundlag ikke er endeligt afklaret i Flygtningenævnet, vil afvente afgørelsen i referencens asylsag i Flygtningenævnet, før Udlændingenævnet træffer afgørelse i familiesammenføringsagen.

Udlændingenævnet har oplyst over for Udlændinge- og Integrationsministeriet, at nævnet har samme praksis i forhold til alle udlændinge, uanset nationalitet.

Udlændingenævnet har endvidere oplyst, at Udlændingenævnet i de tilfælde, hvor nævnet har truffet afgørelse om at stadfæste Udlændingestyrelsens afgørelse i familiesammenføringsagen, førend Flygtningenævnet har truffet afgørelse i referencens asylsag, og hvor sagen fortsat verserer i Flygtningenævnet, har rettet skriftlig henvendelse til de pågældende eller de pågældendes partsrepræsentant og oplyst, at Udlændingenævnet har besluttet at genoptage disse sager. Udlændingenævnet har endvidere oplyst, at de pågældende personer fra familiesammenføringsagen har ret til at opholde sig i Danmark, indtil Udlændingenævnet træffer afgørelse i den genoptagne sag, og at Udlændingenævnet agter at træffe afgørelse i sagen i umiddelbar forlængelse af Flygtningenævnets afgørelse. Der henvises til besvarelse af 21. december 2018 på spørgsmål nr. 175 fra Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg (vedlagt).

Udlændingenævnet har således ændret sin sagsbehandling, således at nævnet først træffer afgørelse i familiesammenføringsager, når referencens opholdsgrundlag er endeligt afklaret i Flygtningenævnet.

Udlændingenævnets ændrede sagsbehandling betyder, at Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser om udformning af regler om processen for behandling af sager om inddragelse eller nægtelse af forlængelse af familiemedlemmers opholdstilladelse, når der verserer en klagesag om inddragelse eller nægtelse af forlængelse af opholdstilladelsen for den flygtning, som den pågældende er familiesammenført til, der har opsættende virkning, ikke er aktuelle på samme måde som tidligere. Der er fortsat overvejelser om hensigtsmæssigheden af den nuværende proces og muligheden for at koordinere behandlingen af sagerne i Udlændingenævnet og Flygtningenævnet, men ministeriets overvejelser pågår i lyset af, at Udlændingenævnet efter ændringen af sagsbehandlingen først træffer afgørelse i familiesammenføringsager, når referencens opholdsgrundlag er endeligt afklaret i Flygtningenævnet.

4. Rammen for Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser har som nævnt været, at sager om inddragelse eller nægtelse af forlængelse af opholdstilladelser på baggrund af familiesammenføring til herboende flygtninge er underlagt et særligt lovordnet rekursystem, hvor Udlændingestyrelsens afgørelser kan indbringes for Udlændingenævnet, der er et uafhængigt, domstolslignende organ.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har således ikke kompetence i konkrete sager om inddragelse eller nægtelse af forlængelse af opholdstilladelser på baggrund af familiesammenføring og vil ikke kunne give konkrete tjenestebefalinger

til Udlændingestyrelsen – eller Udlændingenævnet – om behandlingen af de enkelte sager.

Udlændinge- og Integrationsministeriet efterlever endvidere et armslængdeprincip, der betyder, at ministeriet skal undlade at fastsætte generelle retningslinjer, som direkte eller indirekte kan få indflydelse på sagernes indholdsmæssige afgørelse.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder således, at ministeriets kompetence er begrænset på dette område.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder det dog hensigtsmæssigt at orientere om betydningen af opsættende virkning, herunder i sager om inddragelse eller nægtelse af forlængelse af familiemedlemmers opholdstilladelse, når der verserer en klagesag med opsættende virkning vedrørende inddragelsen eller nægtelsen af forlængelsen af opholdstilladelsen for den flygtning, som den pågældende er familiesammenført til. Udlændinge- og Integrationsministeriet vil derfor beskrive Udlændingestyrelsens og Udlændingenævnets praksis på dette område i et lovforslag, der vedrører bl.a. reglerne om opsættende virkning. Et lovudkast¹ er sendt i offentlig høring torsdag den 23. januar 2020.

Lovudkastet er vedlagt til orientering. Den omhandlede praksis i Udlændingestyrelsen og Udlændingenævnet er beskrevet i lovudkastets afsnit 2.2.

5. Udlændinge- og Integrationsministeriet kan endelig oplyse, at ministeriet har svaret på en række spørgsmål fra Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg vedrørende inddragelse af opholdstilladelser meddelt til somaliske familier. Ministeriets svar af 27. november 2018 på spørgsmål nr. 80 og 81, svar af 29. november 2018 på spørgsmål nr. 93 og svar af 21. december 2018 på spørgsmål nr. 176, der alle vedrører Udlændingenævnets kompetence og praksis, er vedlagt til orientering.

Kopi af dette brev er sendt til Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg, Udlændingenævnet og Udlændingestyrelsen.

Med venlig hilsen

Moya-Louise Lindsay Poulsen

¹ Udkast til lovforslag om ændring af udlændingeloven, integrationsloven og forskellige andre love (Forenkling af regler, herunder om klageadgangen til Udlændingenævnet og indrejseforbud, indførelse af en bagatelgrænse for tilbagebetaling af gebyr, ændring af adgangen og kompetence til at forlænge en udrejsefrist, opfølgning på evaluering af Danmarks anvendelse af Schengenreglerne om bl.a. tilbagesendelse samt præcisering af rækkevidden af indrejseforbud omfattet af udsendelsesdirektivet, m.v.)